

An international conference on the current research related to transfer of ownership and the impact of measures such as taxation.

Stockholm, Sweden, 25th – 26th March 2010

Transfer of Ownership in Private Businesses – European Experiences

www.ownershiptransfer2010.org

Conference Newsletter April 2010

Deltagare från 19 länder diskuterade ägarskiften

Över 130 deltagare från 19 länder samlades i Stockholm under två dagar för att diskutera ägarskiften i privata företag. Ett intensivt utbyte av erfarenheter ägde rum mellan företagare, forskare, experter och rådgivare.

Denna första internationella, större konferens om ägarskiften i familjeföretag bjöd på fyra plenarer och åtta parallella sessioner. Teman som avhandlades var bland andra skatter, lagstiftning, finansiering, framgångsfaktorer och nya roller vid ägarskiften och det sociala och psykologiska utrymmet för den nya generation som träder till.

Fördel Sverige

I sitt hälsningsanförande underströk Magnus Larsson, ordförande för Svenskt Näringslivs SME-kommitté, ägandets betydelse för hur företag utvecklas. Med exempel från sitt eget företagande visades på att just ägandets engagemang vägde tyngre än ekonomiska resurser när ett familjeföretag utmanades på marknaden av ett börsföretag med stora finansiella muskler. Det är alltså oerhört viktigt att familjeföretagandet kan gå i arv och att ägarskiften går smidigt och inte försvåras av regler och skatter.

Det är inte ofta Sverige får epitetet skatteparadis. Med rätta. Men i perspektiv av ägarskiften är det just den bilden som växer fram. När både arv- och gåvoskatterna och sedan förmögenhetsskatten slopades gick Sverige i spetsen för att möta det stora antalet generationsskiften som väntar inom en 10-årsperiod. Även om många

andra länder inom EU sänkt sina skatter är det bara Österrike som ligger steget före tack vare skattelättnader för reinvesteringar. Förmögenhetsskatten finns nu bara kvar i Frankrike.

Göran Grosskopf, ordförande i IKEA och tidigare i Tetra Pak, menade att dessa två bolag hade haft kvar sitt ägande i Sverige med dagens skatter. Förutsatt att företagen kunnat lita på långsiktigheten i besluten att slopa de tre skatterna. Budskapet från Göran Grosskopf, professor i skatterätt i Göteborg 1984-90, är tydligt. För att behålla ägandet av företag i Sverige måste alla former av återställare undvikas. Sveriges fördel får inte förloras på den politiska arenan.

Leif Melin, professor och ledare för Centre for Family Enterprise and Ownership vid Internationella Handelshögskolan i Jönköping, gjorde en exposé över forskningen för ägarskiften. Till exempel häv-

Leif Melin, professor och ledare för Centre for Family Enterprise and Ownership vid Internationella Handelshögskolan i Jönköping.

dar vissa forskare att familjeföretag inte är en optimal organisationsform. Men verkligheten visar att det finns väldigt många framgångsrika familjeföretag. H&M är ett företag som fortfarande kan ses om ett familjeföretag trots att det är en internationell jätte idag.

Kritiska skattefrågor

I en session om kritiska skattefrågor konstaterades att det under senare år blivit ett större politiskt intresse för frågor om ägande och företagsbeskattning i många länder. Vilka förändringar har genomförts, vad ska komma framöver och vilka kan effekterna bli var frågor som diskuterades.

Krister Andersson, skattechef på Svenskt Näringsliv, inledde med att en åldrande befolkning inom EU resulterar i hundratusentals ägarskiften varje år. När det gäller arvsbatten har den sjunkit från fem till tre procent under fem år som snitt inom EU. Den är helt avskaffad i länder som Österrike, Sverige och Slovakien. Förmögenhetsskatten är avskaffad i nästan alla länder. Frankrike är ett undantag liksom Norge och Schweiz, de senare inom EES-området.

Krister Andersson pekade särskilt på att så gott som alla insett hur skadlig förmögenhetsskatten är.

Sverige ligger numera bra till i en jämförelse. Inga skatter på arv, gåva och förmögenhet gör att vi tillsammans med Österrike ligger i frontlinjen. Dessa förbättringar har gjorts både av socialdemokratiska och borgerliga regeringar i Sverige.

De effekter som uppnåtts i Sverige är att företagare inte behöver ägna tid åt att skatteplanera utan i stället kan ha fullt fokus på affärsmässiga och andra för ägarskiftet riktigt angelägna frågor.

I Tyskland är läget annorlunda. Visserligen har politikerna nu bestämt reglerna efter flera år av osäkerhet men dessa är komplexa, snåriga och kostnadsdrivande genom höga, progressiva skatter och utökad skattebas. Eller som Thomas von Cölln, manager Corporate Tax vid PricewaterhouseCoopers i Tyskland, uttryckte det; Rise the rate and Rise the base.

I Frankrike har företagen kommit med rekommendationer till regeringen, som inte lyssnat på näringslivets idéer. Det leder till mycket svåröverskådligt regelsystem som ständigt förändras, enligt Olivier Mellerio, en familjeföretagare i 14:e generation som ledde utredningen.

Death tax, det vi i Sverige kallar arvsbatt, är en stor fråga i USA. Dick Patten, som leder organisationen American Family Business Institute, menade att denna skatt skulle få stora effekter på inte minst sysselsättningen. I USA är 57 procent av alla företag just familjeföretag, som alltså riskerar att köpas upp av företag på Wall Street. En och en halv miljon jobb står på spel, enligt Dick Patten, eftersom börsföretag inte berörs av death tax. Det påminner om situationen i Sverige innan skatterna reformerades här.

I diskussionen noterades att kapital nu flyttar från Tyskland till Österrike på grund av skatterna på arv, gåva eller förmögenhet.

Dick Patten, Olivier Mellerio, Krister Andersson och Thomas von Cölln diskuterade skatteskillnader mellan olika länder.

Många aspekter på ägarskiften

Konferensen om ägarskiften erbjöd deltagarna att ta del av forskning och praxis från olika utgångspunkter. Dessa diskuterades i de parallella sessionerna där ägarskiften belystes med till exempel hur övergången sker till nya roller i företagen, hur det sociala och psykologiska utrymmet för den nya generationen är, det finansiella perspektivet och konsekvenserna för tillväxten. I nästa Newsletter kommer konferensens rapporter, presentationer och slutsatser att sammanfattas.

Skatter påverkar ägarskiften

Jöran Hägglund, statssekreterare på Näringsdepartementet, noterade att av 950 000 företag berörs många av ägarskiften. Dessa kräver omfattande förberedelser och regeringen har gett Almi i uppdrag att ta fram speciella manualer som stöd för företagen i dessa processer. Hägglund underströk också att det är minst lika viktigt att genom lagstiftning stärka de mindre företagens möjligheter att växa. En angelägen åtgärd är regelförenklingar och regeringen har genomfört 170 åtgärder på senare år.

I Norge är andelen privatägda företag på Oslo-börsen fyra procent. Det är en mycket låg nivå. Paul Chr. Rieber, ordförande i NHO, som är den norska motsvarigheten till Svenskt Näringsliv, menade att man i Norge inte insett betydelsen av privatägda företag. Höga kostnader vid ägarskiften, både skattemässigt och i form av advokater och andra rådgivare, riskerar att dränera det privata ägandet ännu mer. Norge har skatt på arv, gåva och förmögenhet och hög stämpelskatt. Skattereglerna leder till överinvesteringar i fastigheter. NHO har lierat sig med nio andra organisationer för att åstadkomma radikala förändringar av de norska skatterna.

I Storbritannien är situationen för familjeföretagande relativt sett god. Grant Gordon, chef för Institute for Family Business, pekade samtidigt på att det finns stor risk för att många ägarskiften kan komma att misslyckas. Den främsta orsaken är bristen på framförhållning och en planerad process för skiften. Däremot ses inte skatterna som ett större hinder eftersom dessa reformerades redan på 1980-talet. Men att den unga generationen är mindre intresserad av att ta över är en restriktion. Regeringens policy innebär att man bland annat ska underlätta familjeföretagande i sin skattepolitik.

Krister Andersson, Svenskt Näringslivs skatteexpert, lyssnar på företagsledaren Rune Andersson.

Rune Andersson, Mellby Gård med erfarenhet av rollen som företagsledare i många svenska storföretag och sedan som framgångsrik entreprenör, vittnade om hur det tidigare systemet för ägarskatter helt kom att förlora sin legitimitet i Sverige. Han menade dessutom att de förslag som nu diskuteras från (s) att återinföra förmögenhetsskatten vilar på en degressiv modell. Små förmögenheter skulle beskattas hårdare än stora, som skulle få en väsentligt lägre skattesats. När det gäller bolagsskatten ansåg han att den aldrig påverkat affärsbeslut, som bygger på helt andra faktorer och värderingar.

Svenskt Näringslivs skattechef Krister Andersson menade att reformeringen av ägarskatterna inte kostat statskassan särskilt mycket genom att skatteunderlaget ökat.

Som avslutning på diskussionen föreslog Pernilla Ström, moderator för konferensen, att en lösning för grannar i väster, våra norska vänner, vore att flytta till Sverige.

Sverige var det goda exemplet som Norge omedelbart borde ta efter, enligt Paul-Chr. Rieber.

Framtida behov och avslutande kommentar

European Family Business/GEEF, en paraplyorganisation för familjeföretag i tolv länder, arbetar för att frågorna om familjeföretagande ska vara ett viktigt ämne på EU:s agenda. Philip Aminoff, ordförande för denna organisation, beskrev hur risk hänger samman med andelen eget kapital i ett företag särskilt när en kris slår till. Familjeföretag har generellt väsentligt högre del eget kapital än ett riskkapitalbolag och kan därför stå emot en kris mycket bättre. Staten bör alltså genomföra åtgärder som ökar lönsamheten på eget kapital. GEEF har sammanställt rekommendationer till politikerna:

- undvik skatter som straffar kapitaltillgång
- gör långsiktigt kapitaläggande lika lönsamt som annat långsiktigt sparande som obligationer, fastigheter och livförsäkringar

Det behöver bli mer attraktivt att spara i företag genom kapitaluppbyggnad. Det leder både till stabila företag och förenklar ägarskiften över fler generationer. Det anonyma ägandet är idag favoriserat och det måste politikerna ändra på.

Svenskt Näringsliv är en av konferensens huvudarrangörer och Urban Bäckström, organisationens vd, avslutade med att notera de mycket intressanta föredrag och diskussioner som ägt rum och tackade talare och deltagare som gjort detta möjligt och denna konferens till en framgång.

Urban Bäckström gjorde en exposé över betydelsen av familjeföretagande och entreprenörskap för den ekonomiska utvecklingen. Med exempel från nationalekonomer som Adam Smith och Joseph Schumpeter beskrevs hur kapitalismen och det privata ägandet överlevt olika trender i nationalekonomin för att idag vara avgörande för utvecklingen i länder som Kina och Indien.

På frågan om konferensens framtid uttryckte Magnus Larsson en förhoppning att diskussionen om ägarskiften i privata företag kommer att få en fortsättning i någon form. Vikten av familjeföretag och SME:s bara ökar och på den politiska arenan ökar också den insikten, blev Magnus Larssons slutord.

Philip Aminoff, ordförande för European Family Business/GEEF.

Magnus Larsson egen företagare och ordförande för Svenskt Näringslivs SME-kommitté.

Ägarskiften och avskaffandet av arv- och gåvoskatterna i Sverige

Centre for Family Enterprise and Ownership har på uppdrag av Svenskt Näringsliv studerat effekterna av de slopade arv- och gåvoskatterna på ägarskiften i familjeföretag. Marcella Ramirez-Pasillas, numera verksam vid Instituto Tecnológico y de Estudios Superiores de Monterrey, redovisade resultaten av studierna, som baseras på telefonintervjuer och djupstudier av fem företag. Ett tydligt resultat var att ägarskiften kunde genomföras mer

fokuserat när frågorna om skatter försvunnit. Även om de borttagna skatterna inte medförde att andra aspekter blev mindre viktiga så kunde mer energi läggas på generationsskiftesprocessen. Behovet av att planera och diskutera inom familjen kvarstår och kanske till och med blir mer adekvat med dagens skatter. Studien visar att generationsskiften tar mellan tre och tolv år att genomföra. Genom att överföra delar av ägandet som gåva utan beskattning uppnås

Marcella Ramirez-Pasillas

både ett ekonomiskt stabilt och ett gradvis skifte till fördel för familjens olika generationer.

Rapporter och papers som presenterades på konferensen finns att ladda ner från www.ownershiptransfer2010.org.